

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3Tos/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921010124
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5921010124.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a JUDr. Moniky Liptákovej, na neverejnom zasadnutí konanom 1. júla 2021 prejednal sťažnosť odsúdeného W. N. podanú proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 1PP/4/2021 z 2.6.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného W. N. z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok uznesením, sp. zn. 1PP/4/2021 z 2.6.2021, podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., zamietol žiadosť odsúdeného W. N. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/101/2017 z 10.8.2017, právoplatný 21.12.2018 vo výmere 2 roky a 4 mesiace so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia a trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/79/2019 z 27.6.2019, právoplatný 9.10.2019 vo výmere 1 rok so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený W. N. priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na okresnom súde 2.6.2021. V písomných dôvodoch sťažnosti poukázal na to, že okresný súd konal nedôsledne, nakoľko bližšie neskúmal splnenie druhej a tretej podmienky na podmienené prepustenie. Ako vyplýva zo skráteného výpisu klienta, prejavoval záujem o prácu, na základe čoho bol zaradený v rámci činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného na pozíciu „umývač“ v kuchyni odsúdených a postupom času bol zaradený na platenú pracovnú pozíciu „pomocný kuchár“ v kuchyni odsúdených. Z každomesačnej výplaty formou dobrovoľnej úhrady platil pohľadávky vzniknuté mu neplnením vyživovacej povinnosti. Napriek menším nedostatkom v interpersonálnych vzťahoch a porušení Ústavného poriadku, ktoré si však nevyžiadali disciplinárne potrestanie, ale boli vyriešené pohovorom, sa viac neopakovali a preto podľa jeho názoru spĺňa druhú podmienku na podmienené prepustenie, keďže bol dvakrát disciplinárne odmenený. Tretia podmienka je založená na hypotetickom predpoklade, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, čo podmieneným prepustením s probačným dohľadom, ako aj povinnosťou úhrady pohľadávok vzniknutých zanedbaním povinnej výživy v pravidelných mesačných splátkach eliminuje hypotetický predpoklad na vedenie riadneho života pretransformuje sa do praktického resocializačného programu nastaveného súdom. Pokiaľ súd tvrdí, že využil svoje právo a odmietol vo veci vypovedať, súd tým porušil jeho právo na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Jediné, čo odmietol bola obhajoba prostredníctvom právneho zástupcu, ale nie vypovedať vo veci. Čím sa nemohol aktívne obhajovať a malo to za následok nezákonnosť rozhodnutia. Na základe uvedených skutočností žiada, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že vyhovie jeho žiadosti o podmienené prepustenie.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť odsúdeného W. N. nie je dôvodná.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmenečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Povinnosť vyplývajúca z citovaného zákonného ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., t.j. zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí nielen pre rozhodovanie o otázke viny a trestu, či nároku na náhradu škody, ale aj pre rozhodovanie ktorejkoľvek otázky, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Uplatňuje sa v každom štádiu trestného konania, teda aj vo vykonávacom konaní. Preto náležite musí byť zistené tiež to, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je zákonné a správne.

Okresný súd v danom prípade postupoval dôsledne a dokazovaním, ktoré na verejnom zasadnutí vykonal, si vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie, že u odsúdeného W. N. neboli splnené podmienky pre podmenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Nadriadený súd preskúmaním predloženého spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa v rámci procesného postupu dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por. Okresný súd dospel k vyhlásenému uzneseniu po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými zákonnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

V posudzovanej veci odsúdený splnil formálnu podmienku na podmenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to vykonanie príslušnej časti uloženého trestu.

Nadriadený súd ďalej poznamenáva, že podstatným pre rozhodnutie súdu pri rozhodovaní o tom, či súd odsúdeného podmenečne prepustí z výkonu trestu odňatia slobody, je okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu posúdenie skutočnosti, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (§ 66 ods. 1 Tr. zák.). Zákon súdu neukladá povinnosť, ale dáva mu možnosť za splnenie stanovených podmienok odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmenečne prepustiť, pričom pre jeho rozhodnutie nie je jediným kritériom správanie odsúdeného vo výkone trestu, ale pri posudzovaní osoby odsúdeného, ktorý má byť zárukou vedenia riadneho života, súd musí prihliadať aj na doterajší spôsob života odsúdeného a možnosť jeho resocializácie.

Aj krajský súd skúmal všetky kritériá pre podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, ktoré musia byť splnené kumulatívne, podrobne sa zaoberal stavom jeho prevýchovy, či sa podmienkam výkonu trestu prispôbil len formálne, či odstránil nejaké záporné vlastnosti, t.j. či u neho došlo k takému polepšeniu, ako to má na mysli ustanovenie Trestného zákona (§ 66), či možno očakávať zmenu po jeho prepustení na slobodu.

Dôležitým, nie však jediným, podkladom pre rozhodnutie súdu je v tomto ohľade vyjadrenie riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený uložený trest odňatia slobody vykonáva.

Z hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok vypracovaného na odsúdeného vyplýva, že odsúdený bol v minulosti deväťkrát súdne potrestaný, z toho jedenkrát nepodmienečne. V súčasnosti vykonáva trest nariadený Okresným súdom Čadca, sp. zn. 2T/101/2017 v trvaní 2 roky a 4 mesiace uložený za porušenie § 207 ods. 3 Tr. zák. Predpokladaný koniec tohto trestu má 25.8.2021. Následne začne vykonávať druhý trest nariadený Okresným súdom Čadca, sp. zn. 2T/79/2019 v trvaní 1 rok uložený za porušenie § 207 ods. 3 Tr. zák., s predpokladaným koncom trestu 25.8.2022. Menovaný nebol pred nástupom do výkonu trestu vo väzbe. Do výkonu trestu bol zo slobody predvedený príslušníkmi Policajného zboru dňa 26.4.2019 do ÚVV a ÚVTOS Žilina. Počas pobytu v ÚVV a ÚVTOS Žilina neboli v jeho správaní zaznamenané negatívne skutočnosti. Po absolvovaní úkonov súvisiacich s nástupom do výkonu trestu bol dňa 28.5.2019 premiestnený na ďalší výkon trestu do tunajšieho ústavu. Po vyjadrení z nástupného oddielu, kde absolvoval sériu prednášok a poučení bol umiestnený do „B“ diferenciacnej skupiny v rámci ústavu so stredným stupňom stráženia. Adaptácia na výkon trestu prebehla plynulo, bez maladaptívnych prejavov. Správanie a vystupovanie odsúdeného k personálu bolo na požadovanej úrovni. V dodržiavaní interných predpisov evidujeme jeden nedostatok, kedy odsúdený porušil povinnosť plniť pokyny a príkazy príslušníka zboru. Sklony k agresívnemu a impulzívnemu správaniu neboli zistené. V rámci interpersonálnych vzťahov medzi ním a ostatnými odsúdenými v minulosti zaevidovali menšie nedostatky, ktoré boli po pohovore odstránené a viac sa neopakovali. Zúčastňovali sa stretnutí organizovaných v spolupráci so spoločenstvom Anonymných Alkoholikov, ktoré boli po dohode s nimi a so súhlasom vedenia ÚVTOS Ružomberok v ich ústave pravidelne organizované. K spáchanej trestnej činnosti zastáva kritický postoj. Svoju zodpovednosť za kriminálne správanie akceptuje v plnom rozsahu. Doposiaľ bol dvakrát disciplinárne odmenený. Disciplinárne tresty vykázané nemá. Do aktivít kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája. Je aktívnym členom krúžku Fitness. Využíva služby väzenskej knižnice. V čase osobného voľna tiež sleduje televízne, počúva rozhlasové vysielanie a hráva spoločenské hry s ostatnými odsúdenými. Záujem o prácu prejavoval. V rámci činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného bol zaradený na pozíciu „umývač“ v kuchyni odsúdených. Postupom času bol preradený na platenú pracovnú pozíciu „pomocný kuchár“ v kuchyni odsúdených, kde pracuje doposiaľ. Jeho pracovné výkony sú na požadovanej úrovni. Zúčastňuje sa upratovacích a čistiacich prác v rámci oddielu a celý. Vzťahy s vonkajším prostredím udržiava prostredníctvom korešpondencie so svojou matkou. V kontakte formou telefonovania je so svojou dcérou. Matka ho jedenkrát podporila formou balíka. Odsúdený plní stanovený program zaobchádzania v oblasti vzťahov s vonkajším prostredím, zaraďovania do práce a v oblasti voľnočasových aktivít. V bode edukácia stanovené ciele plní čiastočne. S poukazaním na uvedené skutočnosti, resocializačnú prognózu, ktorá sa u odsúdeného javí ako menej priaznivá vzhľadom na stredné riziko sociálneho zlyhania, odporúča jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom.

Krajský súd ďalej dodáva, že z chápania trestu ako účelového opatrenia vyplýva, že ak sa doposiaľ odpykanou časťou trestu už dosiahol účel sledovaný trestom, ďalší výkon trestu nie je potrebný. Zo správania odsúdeného počas výkonu trestu musí byť zrejmé, že sa do takej miery polepšil, že ďalší výkon trestu nie je potrebný a páchatela možno prepustiť na slobodu. V tomto chápaní podmienené prepustenie neznamená ukončenie prevýchovného a resocializačného procesu, ale jeho pokračovanie v iných podmienkach. Hrozba výkonom zvyšku trestu odňatia slobody, pokiaľ odsúdený v určenej skúšobnej dobe nebude viesť riadny život, môže byť postačujúca najmä u menej narušených páchatel'ov, aby sa zdržali páchania ďalšej trestnej činnosti.

Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmienenom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné skúmať, či odsúdený počas tohto výkonu svojimi nadpriemernými aktivitami skutočne a reálne preukázal polepšenie a snahu o nápravu. Nadriadený súd komplexne posudzoval

osobu odsúdeného, prihliadol na povahu, ako aj charakter spáchanej trestnej činnosti, ako aj správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a konštatuje, že odsúdený plnením si svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie v takom rozsahu, ako má na mysli ustanovenie § 66 Trestného zákona. Na rozdiel od okresného súdu konštatuje, že odsúdený splnil aj druhú podmienku na prepustenie z výkonu trestu.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby bol odsúdený za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu automaticky podmiennečne prepustený po vykonaní stanovenej doby, bez zreteľa na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

Čo sa týka možnosti očakávania, že odsúdený povedie v budúcnosti riadny život, toto nemôže byť v hypotetickej polohe, ale musí mať svoj reálny - materiálny podklad. Ustanovenie § 66 Tr. zák. vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'ovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne podmienky odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za takéhoto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že odsúdený nespĺňa tretiu materiálnu podmienku v podobe očakávania, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život. Krajský súd je tiež toho názoru, ako súd prvého stupňa, že osoba odsúdeného nedáva súdu dostatočnú záruku, že po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody by viedol riadny život a zaradil sa do spoločnosti. V tejto súvislosti bolo správne poukazované na skutočnosť, že odsúdený bol doposiaľ deväťkrát súdom potrestaný za úmyselnú trestnú činnosť, z toho 4 krát bol odsúdený za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. V jednom prípade bolo na jeho prevýchovu pôsobené nepodmiennečným trestom odňatia slobody, z ktorého bol podmiennečne prepustený 26.5.2014 (osvedčil sa 2.9.2016).

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ak páchatel' v minulosti už spáchal trestný čin, môže súd zo zhodnotenia konkrétnych okolností minulého a súčasného trestného činu vyvodiť príslušné závery, pokiaľ ide o postoj páchatel'a k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, či páchatel' má sklony k páchaniu trestnej činnosti alebo či spáchanie oboch trestných činov je v inak riadnom živote páchatel'a len náhodné, aký je stupeň a povaha mravného narušenia páchatel'a, aká je možnosť jeho nápravy a pod. Ak však páchatel' už bol za trestný čin i odsúdený, môže súd okrem uvedených skutočností hodnotiť tiež ďalšie skutočnosti a robiť z nich ďalšie závery, totiž aký účinok malo na páchatel'a odsúdenie a uloženie trestu, prípadne i výkon uloženého trestu. Z týchto skutočností môže súd robiť už mnohým konkrétnejšie závery o možnosti nápravy páchatel'a určitým druhom alebo výmerou trestu a pod.

S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že odsúdený W. N. je osoba, ktorá má mimoriadne sklony k páchaniu trestnej činnosti. Účel trestu z hľadiska individuálnej prevencie sa pri predchádzajúcich odsúdeniach odsúdeného minul účinkom, t.j. predchádzajúce tresty nespĺnili svoj cieľ, pretože odsúdený opakovane pácha trestnú činnosť, a to aj napriek podmiennečnému prepusteniu z výkonu trestu. Predchádzajúce odsúdenia ho neovplyvnili natoľko, aby si uvedomil, že je povinný, podobne ako ostatní občania tejto republiky, viesť riadny život.

Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok, ktorý zamietol návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože u odsúdeného nie je vzhľadom na vyššie uvedené daná existencia predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude viesť riadny život.

Po preskúmaní obsahu spisu krajský súd v predmetnej veci nezistil žiadne porušenie práva na obhajobu v takom rozsahu, ako to uvádza odsúdený vo svojej sťažnosti. Okrem toho krajský súd nezistil, že by konanie vedené voči odsúdenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nadriadený súd uzatvára, že nezistil také skutočnosti, ktoré by zakladali porušenie práva na obhajobu podstatným spôsobom. Z postupu súdu prvého stupňa počas verejného zasadnutia, na ktorom sa rozhodovalo o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie nevyplýva, že by súd neprejavil rešpekt k právam odsúdeného, najmä v súhrne k právu na spravodlivý proces a konanie uskutočňoval účelovo v jeho neprospech. Z nahrávky verejného zasadnutia konaného 2.6.2021, ktorú si vypočul krajský súd, je zistiteľné, že odsúdený vo veci nevypovedal. Len stručne uviedol, že je mu ľúto, čo spáchal. Na záver dodal, že vo výkone trestu robí všetko preto, aby sa zmenil. Odsúdený na verejnom zasadnutí nenamietal spôsob zapísania ani obsah jeho vyjadrení.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom boli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného súdom prvého stupňa, ktoré odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia, a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. krajský súd sťažnosť odsúdeného W. N. ako nedôvodnú zamietol.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.